

საქართველოს საგადასახადო სისტემა პანდექსიტის პირობებში

ლია ხელაძე

ქუთაისის უნივერსიტეტის დოქტორანტი
kheladze.lia@unik.edu.ge

საკვანძო სიტყვები: საქართველოს საგადასახადო კოდექსი; საგადასახადო სისტემა და პანდექსიტი; სახელმწიფო ბიუჯეტი.

J.E.L. classification: K200; G300; G320

DOI: <https://doi.org/10.52244/ep.2022.23.13>

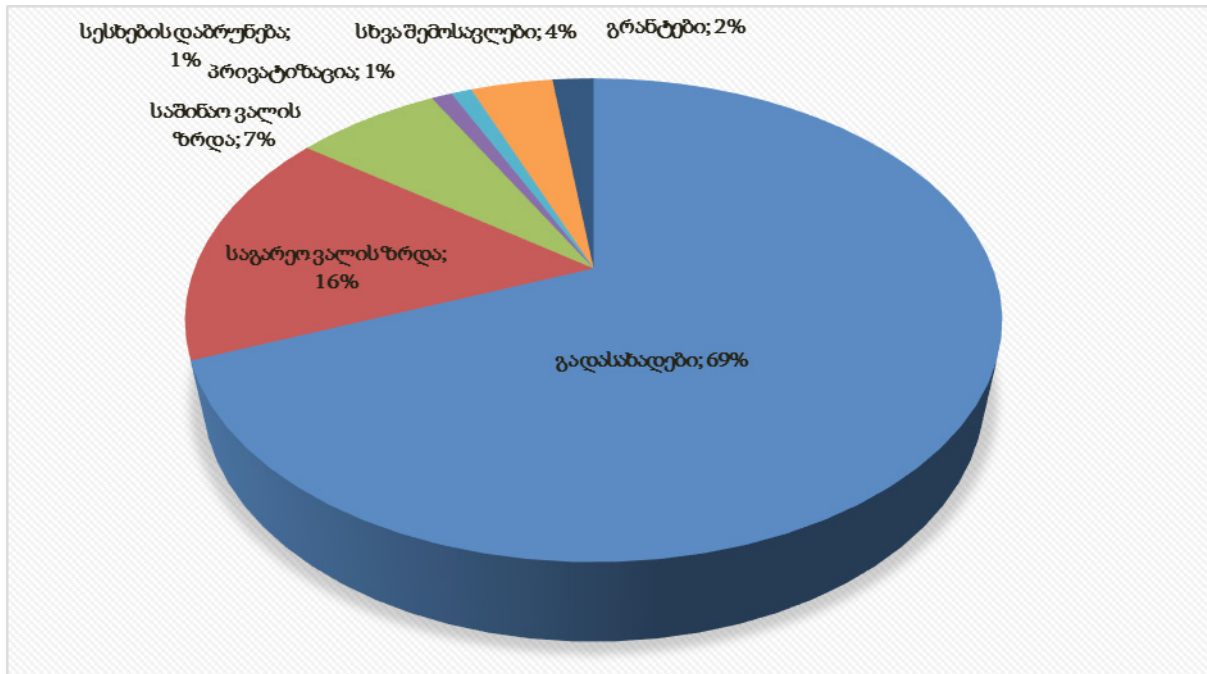
ციტირებისთვის: ხელაძე ლ., (2022) საქართველოს საგადასახადო სისტემა პანდექსიტის პირობებში. ეკონომიკური პროფილი. ტომი 17, 1(23), გვ. 166-173. DOI: <https://doi.org/10.52244/ep.2022.23.13>

ანოტაცია. 2019 წლის ბოლოდან მსოფლიოს და საქართველოს ეკონომიკა სრულიად ახალი, უჩვეულო გამოწვევის წინაშე დადგა, რამაც თავის მხრივ, საგადასახადო სისტემაში მნიშვნელოვანი ცვლილებების განხორციელების აუცილებლობა გამოიწვია. კოვიდ პანდემიის დაწყების კვალდაკვალ აუცილებელი გახდა, რომ საგადასახადო სისტემა შესაბამისი/ადეკვატური ყოფილიყო ახალ რეალობასთან, რაც იდგა ქვეყნის წინაშე. გამომდინარე აქედან, არაერთი საშეღავათო რეგულაცია/ცვლილება იქნა შეტანილი საქართველოს საგადასახადო კოდექსში. დღესდღეობით კოვიდ-პანდემია დასასრულს უახლოვდება. წინამდებარე სტატია მოიცავს ანალიზს და შეფასებას, თუ როგორია საგადასახადო სისტემა პანდექსიტის პირობებში და რა გავლენა მოახდინა მასზე კოვიდ-19-თან ბრძოლის პერიოდში შემუშავებულმა ცვლილებებმა.

შესავალი

კორონავირუსის შედეგად შექმნილმა ეკონომიკურმა რეალობამ სახელმწიფო ახალი ამოცანებისა და გამოწვევების წინაშე დააყენა. შექმნილი სიტუაციიდან გამომდინარე მნიშვნელოვნად გაიზარდა ისეთი ტიპის საწარმოთა რიცხოვნობა, რომლებიც ფინანსური სახსრების არასაკმარისობის გამო იძულებულნი გახდნენ შეეჩერებინათ თავიანთი საქმიანობა ან შეემცირებინათ საქმიანობის მასშტაბები. ამ მოვლენების შედეგად, ერთი მხრივ, ადგილი ჰქონდა სახელმწიფო ბიუჯეტში საგადასახადო შემოსავლების შემცირებას, ხოლო მეორე მხრივ, ჯანდაცვის სექტორში ხარჯების მნიშვნელოვნად გაზრდისა და სხვადასხვა სოციალური დახმარებების გაწევის ფონზე საგრძნობლად გაიზარდა ბიუჯეტის ხარჯები. ყოველივე ზემოაღნიშნული უარყოფითად აისახა არა მხოლოდ ქვეყნის ბიუჯეტზე, არამედ მთლიანობაში ეკონომიკის განვითარებაზე. კერძოდ, სხვა განვითარებადი ქვეყნების მსგავსად, საქართველოშიც (მათ შორის 2022 წლის ბიუჯეტის შემოსავლების გეგმის მიხედვით) შეინიშნება სახელმწიფო ვალის (საშინაო და საგარეო ვალის) ზრდის ტენდენცია, რაც ნეგატიურად აისახა ქვეყნის ეკონომიკურ მომავალზე. (პაპავა, 2022)

2022 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსულობები ძირითადი კატეგორიების მიხედვით

წყარო: https://mof.ge/analitikuri_monacemebi/saxelmwifo_biujeti

წინამდებარე სტატიის მთავარ მიზანს წარმოადგენს შეფასება და განხილვა იმისა, თუ როგორ გაუმკლავდა საქართველოს საგადასახადო სისტემა პანდემიის პირობებში არსებულ გამოწვევებს, განხორციელდა თუ არა ყველა ის აუცილებელი ღონისძიება, რომელიც უზრუნველყოფდა მეწარმე სუბიექტების ფინანსურ მხარდაჭერას არსებულ რთულ რეალობაში და როგორ იმოქმედა აღნიშნულმა ცვლილებებმა/რეგულაციებმა სახელმწიფო ბიუჯეტზე.

ძირითადი ტექსტი

COVID-19-ის პირობებში ეკონომიკის აღდგენისკენ მიმართული ყველა პროგრამა და ღონისძიება ფირმებსა და საოჯახო

მეურნეობებზე ზეწოლის შემსუბუქებისაკენ არის მიმართული, რაც წარმოუდგენელია მათთვის სხვადასხვა სახის საგადასახადო შეღავათების დაწესების გარეშე.

ბიუჯეტში შემოსავლების შემცირება შემდეგმა ფაქტორებმა განაპირობეს:

- საგადასახადო შეღავათები ფირმების, ინდივიდების და საოჯახო მეურნეობებისათვის;
  - საგადასახადო არდადეგების დაწესება;
  - საგადასახადო პოლიტიკის სხვადასხვა კონტრციკლური ღონისძიებები;
- ამ პერიოდში ფაქტობრივად საბიუჯეტო რესურსების შეზღუდულობის

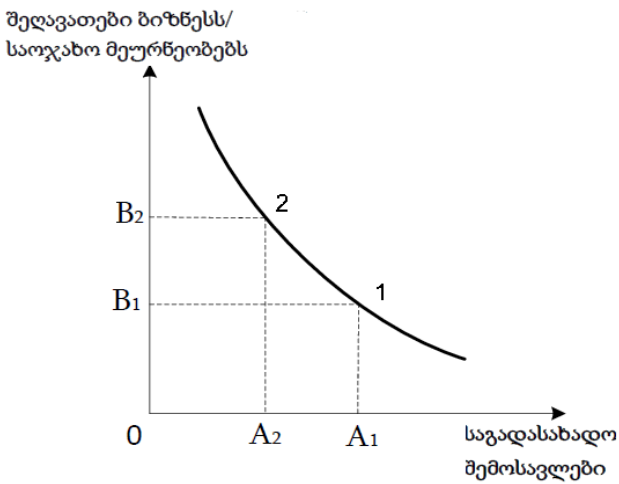
გამო, სამეწარმეო სუბიექტების მხარდაჭერა გამოიხატება საგადასახადო შემოსავლების შემცირებაში - რაც მეტია ეს მხარდაჭერა, მით უფრო მცირეა საგადასახადო შემოსავლები (როცა $0A_1 > 0A_2$, $0B_1 < 0B_2$).

შეიძლება ითქვას, რომ ეს არის ფუნქციონალური დამოკიდებულება:

$$R = f(X_1, X_2, X_3, \dots)$$

ნახაზი 2.

ბიზნესის/საოჯახო მეურნეობების შეღავათების და საგადასახადო

შემოსავლების კავშირის ამსახველი გრაფიკული ილუსტრაცია

სადაც, R - არის ფუნქცია, რომელიც დამოკიდებულ ცვლადს (საგადასახადო შემოსავლები) სხვადასხვა დამოუკიდებელ ცვლადებთან აკავშირებს. შესაბამისად, X_n - აღნიშნავს საგადასახადო შეღავათების ცალკეულ სახეობებს (განაკვეთების შემცირება, გადასახადების გაუქმება, საგადასახადო არდადეგების დაწესება, საგადასახადო პოლიტიკის ანტიციკლურ ღონისძიებებთან დაკავშირებული სხვა ქმედებები) (Chikhladze N., Chikhladze N., Rusadze N., 2021:112).

პანდექსიტის პირობებში საგადასახადო სისტემის სრულყოფის თვალსაზრისით არაერთი მნიშვნელოვანი ნაბიჯი იქნა გადადგმული. ღონისძიებების უმეტესობა, რომელიც შემუშავდა სახელმწიფოს მიერ, მიზნად ისახავდა, რაც შეიძლება მინიმალურ ვადაში არსებული კრიზისული სიტუაციის განმუხტვას, მეწარმეთა მაქსიმალურ მხარდაჭერასა და თანადგომას, რაც მათ ხელს შეუწყობდა დაბრუნებოდნენ საქმიანობის ჩვეულ რიტმს, ხოლო სახელმწიფო ბიუჯეტს მისცემდა საშუალებას განეხორციელებინა თანხების მობილიზება სხვადასხვა ღონისძიებებისა და სოციალური პროგრამების დასაფინანსებლად.

პანდექსიტის პერიოდში მნიშვნელოვანი ღონისძიებები გატარდა საგადასახადო ადმინისტრირების ეფექტურობის ამაღლების კუთხით, განსაკუთრების ყურადღება დაეთმო იმ უმნიშვნელოვანეს გადასახადის გადამხდელებს, ე.წ. „მსხვილ გადამხდელებს“, რომელთაც დიდი წვლილი შეაქვთ სახელმწიფო ბიუჯეტის ფორმირებაში.

ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურში შეიქმნა მსხვილ გადამხდელთა ოფისი, რომელიც მიზნად ისახავს, რაც შეიძლება მაქსიმალურად იქნას ერთმანეთთან დაახლოებული აღნიშნული ტიპის გადამხდელთა და სახელმწიფოს ინტერესები. შემუშავებული იქნა მსხვილ გადამხდელთა საქმიანობის მარეგულირებელი პროცედურული სახელმძღვანელო, რამაც უფრო მარტივი გახადა სხვადასხვა მნიშვნელოვანი პრობლემური საკითხების გადაწყვეტა.

განსხვავებული მიდგომა ჩამოყალიბდა იმ გადამხდელების მიმართ, რომელთაც გააჩნიათ განსაკუთრებით დიდი დავალიანება ბიუჯეტის წინაშე, გატარდა

ღონისძიებები ნებაყოფლობითი გარემოს შექმნის თვალსაზრისით, რამაც ხელი შეუწყო პანდექსის პერიოდში სამეწარმეო სუბიექტებში არსებული ფინანსური კრიზისის დაძლევა, ასევე ბიუჯეტში შესატანი თანხების დროულად და სრულყოფილად მობილიზაციას.

კოვიდპანდემიის მიმდინარეობის მანძილზე არაერთმა მეწარმე სუბიექტმა გამოიჩინა არაკეთილსინდისიერი დამოკიდებულება დღგ-ს ავტომატური დაბრუნების წესთან მიმართებით. ამის აღმოსაფხვრელად გატარდა ღონისძიებები, რომელიც მიზნად ისახავდა დამატებული ღირებულების გადასახადის ავტომატური დაბრუნების რისკების შემცირებას, შემუშავებულ იქნა მარეგულირებელი ნორმები ელექტრონულ საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურების მეშვეობით ჩათვლის განხორციელებასთან დაკავშირებით. კერძოდ, საქონლის შემქმნის მხოლოდ იმ შემთხვევაში ეძლევა გადახდილი დღგ-ს ჩათვლის უფლება, თუ ის მიმწოდებლის ნაცვლად განახორციელებს გადასახდელი დღგ-ს თანხის ბიუჯეტში შეტანას. მოცემულმა რეგულაციამ მნიშვნელოვნად შეამცირა სამეწარმეო სუბიექტების მიერ საბიუჯეტო თანხების არამართლზომიერად გამოყენების ფაქტი. უფრო მეტიც, ხელი შეუწყო ბიუჯეტში ფინანსური სახსრების დროულად მობილიზებას. რაც ბუნებრივია დადებითი შედეგის მომტანია (იხ. ცხრილი 1).

ცხრილი 1

სამეწარმეო სუბიექტების მიერ ზედმეტად გადახდილი დამატებული ღირებულების თანხის უკან დაბრუნება (2019-2021 წლები)

პერიოდი	დღგ-ზედმეტობის დაბრუნება (ლარი)
2019	573 000 000
2020	1 039 000 000
2021	1 831 572 401

წყარო: შემოსავლების სამსახურის 2021 წლის ანგარიში

მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა ურთიერთობა სამეწარმეო სუბიექტებსა და სახელმწიფოს შორის, მთავარი აქცენტი არა შეცდომის პოვნასა და შესაბამის სანქცირებაზე, არამედ გადამხდელთა ინფორმირებაზე მათივე შესაძლო შეცდომების შესახებ. აღნიშნული იდეის რეალურად სრულყოფის მიზნით ამოქმედებული იქნა კანონშესაბამისობის რისკის მართვის ახალი პროგრამები, რაც მოიაზრებს გადამხდელთა ადრეულ ეტაპზე ინფორმირებას კონკრეტული დარღვევების შესახებ და მათ გაფრთხილებას.

აღნიშნული მეთოდის დანერგვის შედეგად 2021 წელს გასწორდა 8978 გადასახადის გადამხდელის მონაცემები; დაზუსტდა 3471 დეკლარაცია; გადამხდელად დარეგისტრირდა 281 პირი და დაიბეგრა 7554 საგადასახადო დოკუმენტი;

ლოიალური მიდგომა ჩამოყალიბდა გადამხდელთა მიერ დეკლარაციაში დაშვებულ უზუსტობებთან დაკავშირებით, ამოქმედდა ძირითად გადასახადებში დეკლარაციების აუდიტის პროგრამა, რამაც გადამხდელებს მისცა საშუალება დაეზუსტებინათ თავიანთი დეკლარირებული მონაცემები.

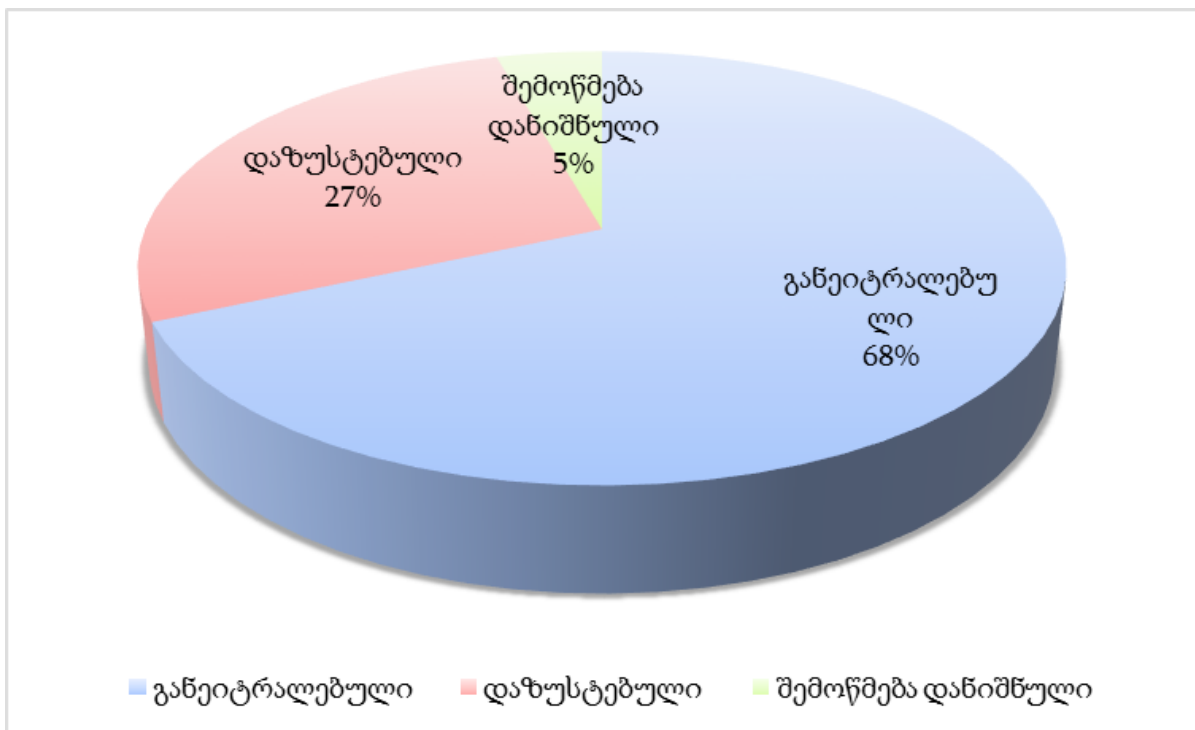

აღნიშნული პროგრამის ფარგლებში 2021 წელს შესწავლილი იქნა 15 969 დეკლარაცია, ხოლო გადამხდელთა მიერ დაზუსტებული თანხის ოდენობამ შეადგინა 67170364 ლარი შეადგინა. შესწავლილი მონაცემების შედეგად

10637 გადამხდელთან განეიტრალებული იქნა გამოვლენილი დარღვევა, 4261 გადამხდელთან პროცესი დაზუსტებით იქნა დასრულებული, ხოლო 681 შემთხვევაში აღნიშნული იქნა საგადასახადო შემოწმება (იხ.ნახაზი 3)

ნახაზი 3

2021 წელს დეკლარაციების კონტროლის შედეგად მიღებული შედეგები

წყარო: შემოსავლების სამსახურის 2021 წლის ანგარიში

შემუშავებულ იქნა სრულიად ახალი „სავარაუდო დარიცხვის“ მექანიზმი, რომელიც მიზნად ისახავს შესაძლო/სავარაუდო დასარიცხი თანხების გამოანგარიშებასა და ასახვას იმ გადამხდელითა პირადი დარიცხვის ბარათზე, რომელთაც არა აქვთ განხორციელებული მიმდინარე პერიოდის საგადასახადო დეკლარირება.

რეგულაციამ ბიუჯეტის შემოსავლების ნაწილზე დადებითად იმოქმედა, ასევე შეამცირა დამატებული ღირებულების გადამხდელ პირთა მიერ დეკლარაციის წარმოუდგენლობის მაჩვენებელი.

2022 წლისათვის შემუშავებულია ვალის მართვის ახალი სტრატეგია, რომლის მიზანია მეწარმე სუბიექტების მიმართ საგადასახადო დავალიანების ამოღებისადმი ლოიალური მიდგომა,

რომელიც გულისხმობს სხვადასხვა პრევენციული ღონისძიებების გატარებას გადასახადებისაგან თავის არიდების შესამცირებლად, ასევე ბიუჯეტის წინაშე არსებული დავალიანების გადახდის მაჩვენებლის გაუმჯობესებას და უკვე არსებული დავალიანებების შემცირებას. არსებული რეგულაცია განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია იმ საწარმოებისათვის, რომელთა ფინანსური მდგომარეობა არასახარბიელო იყო პანდექსიტის დროს.

დასკვნა

ყველა შემამსუბუქებელი რეგულაცია, ეს იქნება ფინანსური დახმარება თუ გადასახადის გადავადება, რომელიც გატარებული იქნა სამეწარმეო სუბიექტების მიმართ არის მნიშვნელოვანი, მათი საქმიანობის შენარჩუნების და ფინანსური კრიზისის მხარდაჭერის თვალსაზრისით, თუმცა აღნიშნულმა არ უნდა შექმნას შთაბეჭდილება, რომ თითქოს მათ ყველა ზარალს თუ რისკებს სახელმწიფო ბიუჯეტი აანაზღაურებს.

საგადასახადო სისტემაში განხორციელებული ნებისმიერი ღონისძიება, განსაკუთრებით პანდექსიტის დროს, დიდ ყურადღებას მოითხოვს. მიღებულმა ცვლილებებმა ერთ მხრივ არ უნდა დააზიანოს მეწარმე სუბიექტების ინტერესები, რომლებიც ისედაც რთული გამოწვევების წინაშე იმყოფებოდნენ პანდექსიტის პერიოდში, ხოლო მეორე მხრივ უზრუნველყოფილი უნდა იქნას სახელმწიფო ბიუჯეტში სახსრების მობილიზება და მაქსიმალურად უნდა შემცირდეს ბიუჯეტის დეფიციტი. ვფიქრობთ, რომ განხორციელებული ცვლილებები დადებითი ეფექტის მომტანია სამეწარმეო სუბიექტებისათვის, რადგან მათი უმეტესობა ლოიალურობას ამჟღავნებს საგადასახადო

კანონმდებლობის მიმართ. ამ ეტაპზე უფრო მკაცრი საგადასახადო პოლიტიკის გატარება, გადასახადების ადმინისტრირების ღონისძიებების გამკაცრება და საგადასახადო ტვირთის დამძიმება არაეფექტური იქნება. უფრო მეტიც, ეს გამოიწვევს პანდექსიტის შედეგად ისედაც დასუსტებული სამეწარმეო სუბიექტების დაზარალებას, რაც ქვეყნის ეკონომიკაზე ნეგატიურად აისახება.

ლიტერატურა

1. პაპავა ვ., (2022) პანდექსიტის ძირითადი ეკონომიკური გამოწვევები, URL: http://papava.info/publications/Papava_Economic-Challenges_Pandexit-Ge.pdf (ხელმისაწვდომია 1.05.2022)
2. შემოსავლების სამსახურის 2021 წლის ანგარიში, URL: https://www.rs.ge/Media/Default/Docs/%E1%83%A8%E1%83%94%E1%83%9B%E1%83%9D%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%95%E1%83%9A%E1%83%94%E1%83%91%E1%83%98%E1%83%A1_%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%9B%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%AE%E1%83%A3%E1%83%A0%E1%83%98%E1%83%A1_2021_%E1%83%AC%E1%83%9A%E1%83%98%E1%83%A1_%E1%83%90%E1%83%9C%E1%83%92%E1%83%90%E1%83%A0%E1%83%98%E1%83%A8%E1%83%98.pdf (ხელმისაწვდომია 1.05.2022)
3. საჯარო ფინანსების მართვის რეფორმის 2022წლისსამოქმედოგეგმა. URL:<https://mof.ge/images/File/strategia/2022/15-03-2022/2022,%20%E1%83%92%E1%83%94%E1%83%92%E1%83%9B%E1%83%90.pdf> (ხელმისაწვდომია 1.05.2022)
4. Tax and fiscal policies after the COVID-19 crisis. OECD. 2021. <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/tax-and-fiscal->

[policies-after-the-covid-19-crisis-5a8f24c3/](https://doi.org/10.52244/ep.2022.23.13)
(ხელმისაწვდომია 1.05.2022)

5. Chikhladze N., Chikhladze N., Rusadze N., Challenges of Economic Activities of Cities in the Context of the Covid-19 Pandemic. Bulletin of the Georgian National Academy of Sciences, 2021, vol. 15, #1 : 110-116. URL <http://science.org.ge/bnas/vol-15-1.html> (ხელმისაწვდომია 1.05.2022)

THE TAX SYSTEM OF GEORGIA IN PANDEXIT PERIOD

Lia Kheladze

The Candidate of Doctor Degree of
Kutaisi University, Lia.kheladze@unik.edu.ge

KEY WORDS: Tax Code of Georgia; Tax system and pandexit; state budget.

J.E.L. classification: K200; G300; G320 DOI:
<https://doi.org/10.52244/ep.2022.23.13>

For citation: Kheladze L., (2022) The Tax System of Georgia in Pandexit Period (in Georgian). Vol. 17, 1(23), p. 166-173. DOI: <https://doi.org/10.52244/ep.2022.23.13>

Summary

The topic of the article „The Tax System of Georgia in Pandexit Period” is very important and significant, because taxes are one of the main subjects in economic relationship. Generally taxes can regulate the direction of Georgian economic and promote its rapid development.

Following in the footsteps of covid pandemic, it has become necessary for the tax system to be appropriate/adequate to the new reality facing the

country. From all these, lots of changes have been made and most of them are easing and loyal. Today we are in the period of the end of covid pandemic, thus it is very important to realize and summarize tax system in pandexit period.

Significant measures were taken during the pandexit to increase the efficiency of tax administration. Special attention was paid to the most important taxpayers „large taxpayers”, who make a great contribution to the formation of the state budget. A large taxpayer office has been set up in the Revenue Service of the Ministry of Finance, Which aims to bring the interests of these types of taxpayers and the state as close as possible to each other. Special manuals has been worked out which made it easier to solve various important problematic issues.

During the covid pandemic, a number of entrepreneurs have shown unscrupulous attitudes towards the automatic refund of VAT. New regulations and norms have been implemented so as to control unlawful or illegal refund of paid taxes from budget. The buyer of the goods is entitled to deduct the value added tax paid only in that case if he instead of the supplier, will pay the VAT amount to the budget.

The relation between entrepreneurial entities and the state has significantly improved. The main focus was not on finding fault and appropriate sanctioning but also to inform taxpayers about their possible mistakes. In order to perfect this idea, special rules have developed, which means informing taxpayers at an early stage about specific violations and warning them.

A loyal approach was formed regarding the inaccuracies allowed by the taxpayers in the declarations, there was introduced audit program of declaration which allowed tax payers to verify their data. In 2021, 15 969 declarations were examined,

and the amount adjusted by the taxpayers amounted to 67 170 364 GEL.

An entirely new „hypothetical taxation” mechanism has been developed, which aims to calculate and reflect the possible hypothetical amounts on the personal account of taxpayers. The regulation has had a positive effect on part of the budget as well as reduced the rate of non-submission of declarations by value-added taxpayers.

A new debt management strategy has been developed for 2022, which aims at a loyal approach to the collection of tax debt from entrepreneurs, which involves a variety of preventive measures to reduce tax evasion, as well as improving the rate of debt repayment before the budget and reducing existing debts. The existing regulation is especially important for enterprises whose financial situation was unfavorable at the time of the pandexit.

In conclusion, the article gives us very essential information about changes and encouraging regulation of taxes. While all regulations, such as financial assistance or deferral of taxes are important in order to support the financial crisis, this should not give the impression that all their losses will be compensated by the state budget. It is very difficult to make right decision in tax laws, firstly, it should not cause the crisis of budget, secondly, it must be loyal towards taxpayers. I think that the implemented changes have a positive effect on entrepreneurial entities because most of them are liberal. To sum up all these, stricter tax policies at this stage will be ineffective, moreover, it will cause damage to business and as a result will have a negative impact on the economy.

References:

1. Papava V., (2022) The Main Economic Challenges of Pandexit, URL: http://papava.info/publications/Papava_Economic-Challenges

[Pandexit-Ge.pdf](#) (available from 1.05.2022)

2. Annual Report of Revenue Service-2021, URL: https://www.rs.ge/Media/Default/Docs/%E1%83%A8%E1%83%94%E1%83%9B%E1%83%9D%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%95%E1%83%9A%E1%83%94%E1%83%91%E1%83%98%E1%83%A1_%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%9B%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%AE%E1%83%A3%E1%83%A0%E1%83%98%E1%83%A1_2021_%E1%83%AC%E1%83%9A%E1%83%98%E1%83%A1_%E1%83%90%E1%83%9C%E1%83%92%E1%83%90%E1%83%A0%E1%83%98%E1%83%A8%E1%83%98.pdf (available from 1.05.2022)

3. The Plan of Public Financial Management Reform 2022. URL: <https://mof.ge/images/File/strategia/2022/15-03-2022/2022,%20%E1%83%92%E1%83%94%E1%83%92%E1%83%9B%E1%83%90.pdf> (available from 14.05.2022)

4. Tax and fiscal policies after the COVID-19 crisis. OECD. 2021. <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/tax-and-fiscal-policies-after-the-covid-19-crisis-5a8f24c3/> (available from 1.05.2022)

5. Chikhladze N., Chikhladze N., Rusadze N., Challenges of Economic Activities of Cities in the Context of the Covid-19 Pandemic. Bulletin of the Georgian National Academy of Sciences, 2021, vol. 15, #1 : 110-116. URL <http://science.org.ge/bnas/vol-15-1.html> (available from 1.05.2022)

